

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๐๐๕/๒๑๘๗

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอให้รัฐบาลไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมร่วมกับทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๖๐๕๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่ากระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอเรื่อง ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy : IAEA) ขอให้ไทยรับเป็นเจ้าภาพร่วมกับ IAEA ในการจัดการประชุม IAEA/RCA Final Progress Review Meeting ภายใต้โครงการภูมิภาค RAS/8/111 "Diagnosing Industrial Multiphase System by Process Visualization Using Radiotracers and Sealed Sources (RCA)" ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยขอความเห็นกระทรวงการต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประเด็นที่จะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียน ดังนี้

๑. การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมร่วมระหว่าง IAEA กับสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเป็นการส่งเสริมบทบาทของไทยด้านความร่วมมือทางวิชาการกับ IAEA ในระดับภูมิภาคซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อยุทธศาสตร์ด้านการใช้ประโยชน์จากพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติของไทยในระยะยาว นอกจากนี้ การจัดประชุมดังกล่าวจะเอื้อประโยชน์ต่อนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยในการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการใช้ประโยชน์จากพลังงานนิวเคลียร์ทางสันติในสาขาต่าง ๆ

๒. สาระสำคัญของหนังสือ IAEA

๒.๑ ในภาพรวม กระทรวงการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องในด้านสาระต่องานส่วนราชการเจ้าของเรื่องสามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันได้ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และได้ตั้งงบประมาณเพื่อการนี้แล้ว

๒.๒ สำหรับประเด็นเกี่ยวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ตามหนังสือของ IAEA ระบุให้ประเทศไทยให้เอกสิทธิ์ความคุ้มกันแก่ IAEA ในเรื่องทรัพย์สิน กองทุน สินทรัพย์ของ IAEA เจ้าหน้าที่ของ IAEA ผู้เข้าร่วมที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการให้เข้าร่วม

/การประชุม...

การประชุมในฐานะผู้แทน (Participants officially designated to attend the meeting in their official capacities) สมาชิกลำดับแรกของครอบครัวของบุคคลดังกล่าว (member of the immediate families of such persons) ภายใต้ความตกลงว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของ IAEA ซึ่งตามความตกลงว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของ IAEA ฉบับที่คณะผู้ว่าการของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๙ (พ.ศ. ๒๕๐๒) และประเทศไทยเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ที่ระบุให้ผู้แทนของสมาชิก (representatives of members) ของ IAEA (โดยให้หมายความรวมถึง Governors, representatives, alternates, advisers, technical experts and secretaries of delegations ตามข้อ ๑ (iii) ของความตกลงฯ ด้วย) และคู่สมรสของผู้แทนฯ (ข้อ ๕ ของความตกลงฯ) พนักงานของ IAEA รวมทั้งคู่สมรสและญาติที่อยู่ในอุปการะของพนักงานฯ (ข้อ ๖ ของความตกลงฯ) และผู้เชี่ยวชาญของ IAEA (ข้อ ๗ ของความตกลงฯ) เท่านั้น ที่ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันบางอย่างภายใต้ความตกลงฯ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของ IAEA ข้างต้น และฝ่ายไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อรองรับพันธกรณีเพิ่มเติม จึงควรระบุไว้ในหนังสือตอบรับของฝ่ายไทย โดยแจ้งความเข้าใจของฝ่ายไทยไว้ด้วยว่า ฝ่ายไทยเข้าใจความหมายของ “members of the immediate families of such persons” ว่าหมายถึงคู่สมรสของผู้แทน รวมทั้งคู่สมรสของพนักงานของ IAEA และญาติที่ต้องพึ่งพาของพนักงาน IAEA โดยระบุว่า “It is our common understanding that “members of the immediate families of such persons” shall mean spouses of representatives of members, and spouses of the IAEA’s officials and relatives dependent on those officials”

๓. หนังสือตอบรับการเป็นเจ้าภาพและประเด็นมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น กระทรวงการต่างประเทศมีความเห็น ดังนี้

๓.๑ หนังสือของ IAEA ดังกล่าว ซึ่งมี Proposed Arrangements เป็นภาคผนวกกับหนังสือตอบรับของฝ่ายไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ประกอบกันเป็นหนังสือสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจึงต้องเสนอหนังสือของ IAEA รวมทั้งภาคผนวก และร่างหนังสือตอบรับของฝ่ายไทยให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนลงนาม โดยอนุมัติให้เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเป็นผู้ลงนามหนังสือตอบรับของฝ่ายไทยไปในคราวเดียวกัน

๓.๒ ข้อพิจารณาว่า หนังสือของ IAEA ดังกล่าวและร่างหนังสือตอบรับของฝ่ายไทยประกอบกันเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาหรือไม่นั้น โดยที่สาระสำคัญของหนังสือของ IAEA และหนังสือตอบรับของฝ่ายไทยเป็นเพียงการอำนวยความสะดวกในการจัดการประชุมระหว่างประเทศ ซึ่งมีพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นกฎหมายรองรับ ดังนั้น หนังสือของ IAEA ประกอบกับ

/ร่างหนังสือ...

ร่างหนังสือตอบรับของฝ่ายไทย ซึ่งหากมีการปรับตามข้อ ๒.๒ แล้ว จึงไม่เป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญา หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณอย่างมีนัยสำคัญตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้วินิจฉัย โดยส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องเป็นผู้ให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความเห็นประกอบการพิจารณาด้วย อนึ่ง ต้องคำนึงด้วยว่า ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๑๙๐ วรรคหกของรัฐธรรมนูญฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองสันติภาพ ความมั่นคงและการลดอาวุธ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๓๓

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๗๓